కాలం తెచ్చే మార్పు

మేడ ముంగిట టాక్సీ ఆగింది.

బాలాజీ రోడ్డుపైకి పరుగెత్తుకుంటూ వచ్చి పెట్టె, పరుపూ అందుకున్నాడు. అతడు వాటిని తీసుకెళ్ళి మేడపైన గదిలో పెట్టి గసపోసుకుంటూ క్రిందకి దిగివచ్చేసరికి టాక్సీ వాడికి డబ్బులిచ్చి పంపించివేసిన సుధాకరం అప్పుడే హాల్లో ప్రవేశిస్తున్నాడు.

"చినబాబుగారూ! ఉదయం నుంచీ మీకోసం చూడ్డమే. మీరొస్తున్నారని అయ్యగారు చెప్పార్లెండి! స్నానానికి వేనీళ్లు సిద్ధంగా వున్నాయి. ముందుగా కాఫీ యిమ్మన్నా సరే. ఫ్లాస్కులో పోసే వుంచాను..."

బాలాజీ పరామర్శ సుధాకరం చెవిదాకా వెళ్ళినట్టే లేదు. అతడి అంతరంగంచుట్టూ ఏవో ఆలోచనలు ఝుమ్మంటూ ముసురుకుంటున్నాయి. సోఫాలో సోలిపోతూ అడిగాడు-

"బాలాజీ! నాన్నగారింట్లో లేరేమిట్రా?"

"లైబ్రరీకని చెప్పి వెళ్ళారు బాబూ!"

సుధాకరం సిగరెట్టు ముట్టించాడు. పొగ వదులుతూ బాలాజీకేసి చూచాడు. 'కాదురా బాలాజీ అర్జంటుగా టెలిగ్రామిచ్చి నన్ను పిలిపించడంలో నాన్నగారి ఉద్దేశమేమై ఉంటుందిరా?' అని అడగాలనుకున్నాడు. కానీ వాలకాన్ని బట్టి చూస్తే వీడికా టెలిగ్రాం గొడవే తెలిసినట్టు లేదు. అనవసరంగా వీణ్నికూడా కంగారు పెట్టడమెందుకు అనుకున్నాడు.

అయినా సందేహ నివృత్తికోసం యింకోవిధంగా అడగక తప్పలేదు.

"బాలాజీ! ఈ మధ్య నాన్నగారి ఆరోగ్యానికేమీ యిబ్బంది లేదుగదా?"

"అబ్బే, అదేం మాట బాబూ! ఆయనకేమండి, బాగానే వున్నారే! ఉదయం అయిదుగంటలకే లేస్తారా, ససేమిరా చన్నీళ్ళస్నానం మానుకోరు. ఏడుదాకా పూజలో కూచుంటారు. లైబ్రరీకెళ్ళి మంచి మధ్యాన్నానికి తిరిగొస్తారు. భోజనంచేసి పడుకుంటారు. లేచి పేపరు చూస్తారు. సాయంకాలం ఆరయితేచాలు గుడికి బయల్దేరడమే. తొమ్మిదింటికే తిరిగిరావడం!"

"ముందు టిఫిను సంగతి చూడవోయ్ బాలాజీ! ఆకలిగా వుంది. స్నానపానాలన్నీ తర్వాత" అన్నాడు సుధాకరం.

"మీరు కూచోండి చినబాబుగారూ! ఇక్కడున్నట్టుగా నేనిప్పుడే వస్తాను" అంటూ బాలాజీ బయటకు దూసుకున్నాడు.

సుధాకరం పరధ్యానంగానే దినపత్రిక చేతికి తీసుకున్నాడు. యాంత్రికంగానే పేజీలు త్రిప్పసాగాడు. మధ్యలో ఒక పేజి అంతటా అంకెలే కనిపించాయి. కొంచెం ఆగి. "ఓహో బియ్యే పరీక్షా ఫలితాలా" అనుకున్నాడు. ఎక్కువమంది పాసైనట్టున్నారే - అనిపించింది. అయినా ఫస్టుక్లాసులో పాసైనవాళ్ళు కొందరే! అక్కడికొచ్చేసరికి అతడిచూపు లొకచోట కదలకుండా నిలిచిపోయాయి. ఫస్టుక్లాసు వర్గీకరణ క్రింద వేసిన వాటిలో ఒక సంఖ్య క్రింద పేనాతో వేసిన ఒక చిక్కటి గీత కానవస్తుంది. మూడు- సున్న-

అయిదు– తొమ్మిది! ఎంతసేపు చూచినా ఈ అంకెలద్వారా వ్యక్తమయ్యేదేముంది? ఇంతగా నాన్నగారి ఆసక్తికి పాత్రమైన ఈ నెంబరెవరిదై వుంటుందో?

-పదేళ్ళకు మునుపు అమ్మ చనిపోయిందా? అన్నయ్య అమెరికా వెళ్ళి ఏడేళ్ళయిందా, తానుగూడా ఉద్యోగరీత్యా బెంగుళూరు చేరి రెండేళ్ళు కావస్తున్నాయా, ఇక్కడ ఈయనదొక ప్రత్యేక జీవితమైపోయింది. యెందరో స్నేహితులు, యెవరో పరిచితులు. ఏవేవో కార్యకలాపాలు...

ముసలాయన అన్ని పనులూ వదిలిపెట్టి హాయిగా రెస్టు తీసుకోగూడదూ?

సుధాకరం లేచి బీరువా దగ్గరికి వెళ్లాడు. గాజు తలుపులు తెరచి వరుసగా అమర్చి పెట్టిన పుస్తకాలవైపు చూచాడు. వివేకానంద గ్రంథావళి – ఏడెనిమిది సంపుటాలు. సదరు స్వాములవారి జీవిత చరిత్ర చిరంతనానందస్వామి విరచితం. స్వామీ చిన్మయానంద వ్యాఖ్యానంతో భగవద్గీతలు. గండి రామకృష్ణానందస్వాముల గీతావాణి సంపుటాలు. యోగవాశిష్టం. దశోపనిషత్తులు – ఆ పుస్తకాలవైపు చూస్తుంటే సుధాకరానికి లోలోపలమంటగానే వుంది. నిజం చెప్పాలంటే వేదాంతమంటే తలనొప్పి సుధాకరానికి! 'అదంతా వట్టి థియరీ. ప్రాక్టికల్ లైఫ్‌కు పనికొచ్చేదిగాదు. పనిలేని వాళ్ళ పోసుకోలు కబుర్లు' అనుకుంటాడు. అయినా ఒక పుస్తకం అతణ్ణి ఆకర్షించింది. 'శుష్క వేదాంత'మో భాస్కరం?" మళయాళస్వాముల వారిది. శుష్క వేదాంతమనే చీకటిని పోకార్చే సూర్యకాంతే గదా యిప్పుడు మానవాళికి కావలసింది. అందుకని ఆ పుస్తకాన్ని చేతిలోకి తీసుకున్నాడు.

ఈ కుర్రాడెలా రాశాడో చూద్దామనుకుంటూ ఎర్రపెన్సలుతో కరెక్షనుకు కూర్చున్న ఉపాధ్యాయుడిలా, ఆస్వాముల వారేం రాశారో తేల్చుకోదల్చి పుస్తకాన్ని తిరగేస్తూ సోఫాలో చేరగిలబడ్డాడు.

గోడ గడియారం మూడుసార్లు మ్రోగింది.

టిక్కుటిక్కుమంటున్న పెండ్యులం సవ్వడి ఒకటి తప్పిస్తే, చుట్టూరా చిక్కటి నిశ్శబ్దమే పేరుకుపోయింది!

ఆ నిశ్శబ్దంలో ఉన్నట్టుండి ఓ కదలిక, ఎవరో వసారాలోకి వచ్చినట్టుగా అడుగుల సవ్వడి.

ముందుగా సుధాకరానికి కనిపించిన వ్యక్తి ఓ నడివయసు బక్క పలచటి మనిషి. నాలుగు మూళ్ళ పంచపైన అరచేతుల పొట్టిచొక్కా తొడుక్కున్నాడు. మెడకిరువైపులా వ్రేలాడుతూ మూడు మూళ్ళ తువ్వాలొకటి. ఉండీ లేనట్టున్న కురుచ వెంట్రుకల క్రాఫింగు. చేతిలో చిన్న సంచీ ఒకటి, లోపలి కొస్తూ, వస్తూ సుధాకరం కనిపించగానే ఆగిపోయి "నమస్కారమండీ" అన్నాడు.

"నమస్కార"మంటూ పలకరించడానికి ఉద్యుక్తుడైన సుధాకరం అగంతకుడి వెంటనే హాల్లోకి అడుగుపెట్టిన ఓ అమ్మాయి వైపు చూస్తూ కొద్దిక్షణాలవరకూ మ్రాన్పడి వుండిపోయాడు. బెంగుళూరు పూలతోటల్లో అతడు రకరకాల విరికన్నెలను చూచి వున్నమాట నిజమే! కానీ పొద్దు పొడుపువేళ స్వచ్ఛమైన జలాశయంలో వికసించిన అల్లి తామరపువ్వును చూడగలగడం మాత్రం క్రొత్త అనుభవమే! నక్షత్రాలలాంటి చిన్నచిన్న

పూలు పూచిన నీలిరంగు వాయిల్ చీరపైన ఆమె తెల్లటి జాకెట్ తొడుక్కుంది. నుదుట జ్యోతిలాంటి బొట్టు. చేతులకు మూడేసి సాదా గాజులు. ఆకృతిలో అంతకుమించిన వైభవ విశేషమేమీలేదు. అయినా హాలుకంతా ఒక కొత్తవెలుగు వచ్చేసినట్టుందెందువల్ల? సుధాకరం ఆశ్చర్యచకితుడైపోయాడు.

"అయ్యగారు నిద్రపోతున్నారు - గదండీ"

"అరగంటలో లేచేస్తారు. కూచోండి"

"పరవాలేదు బాబూ! అందాకా వసారాలో వుంటాం..." అవతలి వ్యక్తి కదలబారడం మొదలెట్టేసరికి సుధాకరానికి చిరాకేసింది.

"అయ్యా! ఇక్కడున్న ఈ సోఫాలు, కుర్చీలు మనుషులు కూచోడానికి ఉద్దేశింపబడినవే! కూచోమంటున్నానుగా? కూచోండి..." చివరికొచ్చేసరికి ప్రాధేయ పడినట్టుగా అన్నాడు సుధాకరం.

అతగాడు బిక్కమొగం పెడుతూ అమ్మాయివైపు చూచాడు. "మరేం ప్రమాదం లేదు. కూచోవచ్చు" నన్న భావం ఆమె కళ్ళల్లో ప్రతిఫలించడంతో ఆమెగూడా అదే సోఫాలో యింకొక అంచున కూర్చుంది.

వెనక్కు ఆనుకోకుండా మోకాళ్ళ పైకి వంగి కూర్చున్న ఆగంతకుడు కొద్ది నిమిషాల తర్వాత చొరవ దెచ్చుకుని "చినబాబుగారూ! మీరెప్పుడండీ బెంగుళూరునుంచీ రావడం?" అని అడిగాడు.

"అరరే, మనల్ని గురించి యితడికి తెలిసినట్టే వుంది" అనుకున్నాడు సుధాకరం. అయితే సంభాషణ కొనసాగాలంటే ఎ.ను గురించి బి.కి మాత్రం తెలిసివుంటే చాలదు. బి.ని గురించి ఎ.కి గూడా తెలిసివుండాలిగదా!

"మీరెవరో... యింతకుముందు చూచినట్టు జ్ఞాపకం లేదు..." అన్నాడు సుధాకరం.

తనపైన బహువచనం ప్రయోగించబడుతున్నందుకు అతడు కించపడిపోయాడు. ఆ కించపాటులో కుచించుకపోతూ కొనసాగించాడు- "బాబుగారూ నాపేరు కోటయ్య. ఊరవతల చక్కెర ఫ్యాక్టరీలో చిన్న ఉద్యోగం. ఈ అమ్మాయి నా కూతురు. హైస్కూలు చదువుతో బడి మాన్పించేద్దామనుకున్నాను. అంతకుమించిన వెసులుబాట్లు నాకు లేవు. ఆ మాత్రం చదువుకేదైనా ఉద్యోగం దొరుకుతుందేమోనని ఆశపడ్డాను- అవేంటమ్మాయ్? ట్రూ కాపీ గదూ? వాటిపైన సంతకం కావలసొచ్చి అయ్యగారి దగ్గరికొచ్చాను. ఆయన సర్టిఫికెట్టుకేసి ఎగాదిగా చూశారు. 'ఈ అమ్మాయి నెందుకు చదివించగూడదు?' అని అడిగారు. నేను ఉన్న పరిస్థితి చెప్పుకున్నాను. 'నువ్వొక పని చేస్తావా కోటయ్యా! అమ్మాయిని కాలేజీలో చేర్పించు. హాస్టలులోవుండి చదువుకోనివ్వు. ప్రతినెలా ఆమెకు రెండు వందల రూపాయలు ముట్టేటట్టు చూసే పూచీ నాది!' అన్నారు. ఏ దేవుడు ఆయన నాలికపైన కూచుని ఆ మాట పలికించారో తెలియదు. అన్నమాట అక్షరాలా జరిపించారు- బాబుగారూ! మా అమ్మాయి కూడా చదువుపైన ప్రాణాలు పెట్టి చదువుకుంది. బియ్యే పరీక్ష రాసింది. ఫస్టుక్లాసులో పాసయింది-"

"ఉండండి"... అంటూ కోటయ్యను వారించి అమ్మాయికేసి చూస్తూ అడిగాడు సుధాకరం... "ఏమండీ మీ నంబరు మూడు - సున్న - అయిదు - తొమ్మిది! యామై కరెక్ట్!"

అమ్మాయి బుగ్గలు ఎరుపెక్కాయి.

"అవును మీకెలా తెలుసు?"

'అమ్మో, మాటలుకూడా మధురంగానే వున్నాయే' అనుకున్నాడు సుధాకరం "నాకన్నీ తెలుసు" అంటూ బుకాయించాడు.

"ఏమనుకున్నావమ్మా వరలక్ష్మీ! అడిగి తెలుసుకున్నానుగా! చినబాబుగారదేదో పెద్ద చదువే చదువుకున్నారట! అందులో ఈయనకొచ్చినన్ని మార్కులు ఈ పాయకట్టులో ఎవరికి రాలేదట! ఆయనకు తెలీని విషయాలా?"

కోటయ్య అమాయకత్వాన్ని గమనించి తెల్లబోవడం మాత్రమే సుధాకరం వంతయింది. అయినా ఆ విషయం పైకి తెలియనివ్వకుండా "మీ అమ్మాయిగూడ ఫస్టుక్లాసులోనే పాసయిందిగా! చదివిస్తే ఎమ్మేదాకా చదివేటట్టే వుంది?" అన్నాడు.

"ఎందుకులెండి బాబుగారూ! ఇప్పటికే ఎంతో ఋణపడి వున్నాం. అమ్మాయికేదైనా ఉద్యోగం చూచిపెట్టమని నాన్నగారిని అడగాలనుకుంటున్నాను."

ఉద్యోగమా? ఈ అమ్మాయికి ఉద్యోగమా? అనుకున్నాడు సుధాకరం.

మాటల అలికిడివల్ల మామూలుకన్నా కొంచెం ముందుగానే నిద్రలేచారేమో! నారాయణమూర్తిగారు "ఏమిటోయ్ కోటయ్యా! ఎప్పుడు రావడం?" అని పలకరిస్తూ హాల్లోకి వచ్చేశారు.

కోటయ్య త్రుళ్ళిపడ్డట్టుగా లేచి నిల్చున్నాడు "నమస్కారాలండీ అయ్యగారూ! వచ్చిందింతకుముందే చినబాబుగారు కనిపిస్తే..."

"అవునవును. ఉదయం పదిగంటలకే వచ్చినా మా అబ్బాయినిగూడా నేనిప్పుడే చూస్తున్నాను. భోంచేశావట్రా సుధాకరం? అన్నట్టేమమ్మా వరలక్ష్మి."

అప్పటికే లేచి నిల్చున్న వరలక్ష్మి "నమస్కారమండీ" అంటూ చేతులు జోడించింది.

"కూచోమ్మా కూచో. చాలా సంతోషం. నువ్వు మీ అమ్మకూ నాన్నకూ కొండెక్కినంత ఆనందం కలిగించావు. నాకు మాత్రం? చూశావా, నిలబడే వుండిపోయావు. కూచోవాలమ్మా."

సోఫాకానించి పెట్టిన చేతి సంచీలో నుంచీ యాపిల్ పళ్ళు, అరటిపళ్లు పైకి తీసి ఆప్యాయంగా ముందుకు సాచిన నారాయణమూర్తిగారి దోసిళ్ళలో వుంచుతూ వరలక్ష్మి ఆయన పాదాలకు నమస్కరించింది.

"ఉండుండమ్మా! దీవించాలి గదూ? ఆడు బిడ్డలు లేనివాణ్ణి! ఇది కొత్త అనుభవం. ఏమనాలో తోచడంలేదే! ఆయురారోగ్యాలతో, సకల సౌభాగ్యాలతో చిరకాలం వర్ధిల్లాలి... సరేనా అమ్మాయ్?"

నాన్నగారి ముఖంలో గాంభీర్యం తప్పితే మరొక భావాన్ని చూచి ఎరుగని సుధాకరం, ఆయన కళ్ళు చెమ్మగిల్లడం గమనించి విస్తుపోయాడు.

"సరేనయ్యా కోటయ్యా! అమ్మాయి మన మాట నిలబెట్టింది. మరింక ఇప్పుడేం చేయాలన్నదే ప్రశ్న. ఇంకా చదివించొచ్చు లేదా, ఉద్యోగం చూపెట్టొచ్చు. కాదా, పెళ్ళి చెయ్యొచ్చు. ఇందులో తన కేదిష్టమో అమ్మాయి నడిగి తెలుసుకున్నావా?"

"అయ్యగారూ! చిన్నపిల్ల దానికేం తెలుస్తుందండీ! ఏం చేస్తే బాగుంటుందో తమరే సెలవివ్వాలి..."

"రిజల్ట్స్ వచ్చింది ఈరోజేగదా! తొందరేముంది? ఆలోచిద్దాంలే."

"అలాగేనండీ అయ్యగారూ! మరైతే సెలవిప్పిస్తారా బాబూ."

సెలవు తీసుకుని ఆ తండ్రీకూతుళ్ళు వెళ్ళిపోయిన తరువాత నారాయణమూర్తిగారు అరమోడ్పు కళ్ళతో పైకప్పుకేసి చూస్తూ చాలాసేపటివరకూ అలాగే నిశ్చలంగా సోఫాలో కూర్చుండిపోయారు.

నాలుగున్నరకు కాఫీత్రాగి ఎండ చల్లబడిన తరువాత గుడికి బయల్దేరుతూ నారాయణమూర్తిగారు సుధాకరాన్నిగూడా తనవెంట రమ్మన్నారు.

సుధాకరం ముఖంలో చిరాకు మిక్కిలిగా చిరచిరలాడింది.

ఇటీవలి ఏడెనిమిదేళ్ళ కాలంలో తాను గుడిలోకి వెళ్ళడంకానీ, దేవుడికి దండం పెట్టడంగానీ జరగలేదు. ఈ వ్రతాన్ని జీవితాంతమూ కొనసాగించాలనే వుంది. అయితే నాన్నగారి మాటకు ఎదురాడలేకపోవడం తన బలహీనత. ఈ బలహీనతను అతిక్రమించడానికి ఎన్నిసార్లు ప్రయత్నించినా ఆ ప్రయత్నం ప్రతిసారీ వీగిపోతూనే వుంది.

అబ్బే. యికపైన యిలా జరగకూడదు - అనుకుంటూనే సుధాకరం తండ్రిని వెంబడించాడు.

తీరా గుడిలో అడుగుపెట్టాక తిరుగుబాటు ప్రకోపించింది. "నాన్నగారూ! నేనలా వెళ్ళి కోనేటి మెట్లపైన కూచుంటాను" అన్నాడు.

నారాయణమూర్తిగారు వెనుదిరిగి కుమారుడి ముఖంలోకి తేరిపారజూస్తూ "అలాగే! నువ్వెళ్ళికూచో! ఇక్కడి పనులన్నీ పూర్తికాగానే నేనక్కడికొచ్చేస్తాను" అంటూ ముందుకు సాగబారిపోయారు.

సుధాకరానికి తానేమిటో ఒక అయోమయమైన సొరంగ మార్గం గుండా వెళ్తున్నట్టే వుంది. ఎప్పటికప్పుడు ఈ సొరంగం ఆఖరై పోతుందనీ, వెలుగు కనిపిస్తుందనీ అనుకోవడమే! అందుకు వాయిదా పడుతూనే వుంది.

తనతో ఏదైనా మాట్లాడవలసి వుంటే అదీయన యింట్లోనే మాట్లాడవచ్చుగదా! అందుకు గుడి ఒకటి అవసరమైందా?

రాత్రి ప్రయాణంలో కొనుక్కున్న ఇంగ్లీషు నవల ఒకటి దగ్గరుండబట్టి సరిపోయింది. ఏకాగ్రతను సాధన చేస్తున్న వాడిలా కోనేటి మెట్లపైన కూచుని అందులో సగానికి సగం చదివేశాడు.

తలపైకెత్తి చూసేసరికి నాన్నగారు పై మెట్టుమీద నిలబడి వున్నారు.

"ఆలస్యమైపోయింది గదూ! తప్పిందిగాదు. డ్యూటీ అప్పగించడమంటే మాటలా? నేనీ గుడి ధర్మకర్తృత్వాన్ని వేరే వాళ్ళకు అప్పగింతలు పెట్టేస్తున్నానురా సుధాకరం."

"ఎందుకని? ఇది మీకు చాలా తృప్తినిచ్చే పని గదండీ నాన్నగారూ! ఎందుకొది లేస్తున్నారు" విస్మయంతో ప్రశ్నించాడు సుధాకరం.

"తరువాత చెబుతానులే! మొదట నీ విషయమేమిటో తెలుసుకోవాలి. వైరిచ్చి నిన్నర్జంటుగా పిలిపించడం అందుకే."

దిక్కులు దోచనట్టుగా సుధాకరం తండ్రివైపు బిక్కరించి చూచాడు.

"చెబుతున్నాను సుధాకరం నీకు పాతికేళ్ళొచ్చాయి. అంటే ఏమన్నమాట? నీ జీవితాన్ని గురించి నీ అంతట నువ్వే నిర్ణయాలు తీసుకోదగ్గ వయసు నీకెప్పుడో వచ్చేసిందన్నమాట! బాగుంది. ఒప్పుకుంటాను. కానీ తండ్రినిగా నాకున్నూ కర్తవ్యమంటూ ఒకటుండిపోయిందిగదా! అందుకనే నీ అభిప్రాయమేమిటో తెలుసుకోవాలను కుంటున్నాను."

"దేన్ని గురించి?" భయం భయంగానే అడిగాడు సుధాకరం.

"నీ పెళ్ళిని గురించి."

"......"

"చూడు సుధాకరం ఈ విషయాన్ని గురించి మనం వీలయినంత స్పష్టంగా మాట్లాడుకోవాలి. కాసేపు రక్త సంబంధాన్ని మరిచిపోయి మనమిద్దరమూ సమానహోదా గలిగిన యిద్దరు వేర్వేరు వ్యక్తులమనుకుందాం. జీవితంలో పలుకుదోడుగా, నీకు తోడుగా వుండగలిగిన స్త్రీ వ్యక్తిని ఎన్నుకునే స్వేచ్ఛ నీకుంది. నీ హక్కును నేను గుర్తిస్తున్నాను. ఇప్పుడుచెప్పు. నీ పెళ్ళి గురించి నువ్విదివరకే నిర్ణయమేదైనా తీసుకున్నావా సుధాకరం?"

"అబ్బే. లేదండీ నాన్నగారూ..."

"తండ్రీ కొడుకులు కొందరు స్నేహితుల్లా చనువుగా, చొరవగా వ్యవహరించడం మనం చూస్తున్నాం. మంచిదో, చెడ్డదో మన మధ్య అలాంటి సాన్నిహిత్యం లేకపోయింది. బహుశా నేను చేసిన గెజిటెడ్ ఉద్యోగం నాకూ, నా చుట్టూరా వున్న వాళ్ళకూ మధ్య అంతరాన్ని పెంచి వుండొచ్చు. క్రింది ఉద్యోగస్తుల పైన నిఘా పెట్టడానికి అలవాటు పడినట్టే, నేను నా కుటుంబ సభ్యుల పైన గూడా నిఘా పెట్టి వుంచాను. చెబుతే నీకాశ్చర్యంగానే వుండొచ్చు. నువ్వొకసారి మీ కాలేజి మాగజైన్‌లో వర్ణాంతర వివాహాలను గురించి ఒక వ్యాసం వ్రాశావు. ఏదో ఆషామాషిగా గాకుండా వర్ణాంతర వివాహమనేది ఒక గొప్ప ఆదర్శంగానూ, వర్తమాన సమాజానికి చాలా అవసరంగానూ నువ్వు భావించి వుండడం నేను గమనించాను. ఇంకొకసారి గొప్ప సంఘ సంస్కర్త ఒకాయన మీ కాలేజికి వచ్చినప్పుడు స్టూడెంట్సు యూనియన్ తరపున ఆయనకు సత్కారం జరిగింది. ఆ సన్మాన సభలో కొందరు విద్యార్థులు కట్నాలు తీసుకోమనీ, కులాంతర వివాహాలు చేసుకుంటామని ప్రతిజ్ఞ తీసుకున్నారు. దీనికి పేపర్లుగూడా బాగా పబ్లిసిటీ యిచ్చాయి. ఆ వార్తలోగూడా నీ పేరు కనిపించింది."

"... ...."

"ఎందుకు చెబుతున్నానంటే సుధాకరం. ఈ లోకంలో ప్రతి సంఘటనా నేను అనుకున్నట్టే జరగాలనీ, ప్రతి వ్యక్తీ నాకు నచ్చినట్టే ప్రవర్తించాలనీ యిప్పుడు

నేననుకోడంలేదు. ఒకవేళ అనుకున్నా అలా జరగదనీ, జరగడానికి వీల్లేదనీ గ్రహించాను. కాలం తనతో బాటు ఎన్నెన్నో మార్పులు తీసుకొస్తుంది. సంస్కృతి అన్ని మార్పుల్నీ తనలో లీనం చేసుకుని నిరంతర జీవనంగా ముందుకు సాగిపోతుంది. అర్థమైందా సుధాకరం?"

అయిందన్నట్టుగా సుధాకరం తల వూపాడు.

"నువ్వు నా ఆదర్శానికి కట్టుబడి వుండదలచుకున్నట్టయితే నీ కద్దు తగలడం నా అభిమతంగాదు. కానీ ఒక ప్రతిపాదన మాత్రం చేస్తాను. ఈ ప్రతిపాదనకైనా నువ్వు తల ఒగ్గి తీరాలన్న నిర్బంధంలేదు. కానీ వర్ణాంతరం చేసుకుంటానన్న నీ సవాలును నే నొప్పుకున్నాను గనుక, నా సవాలుకున్నూ ఒప్పుకోడం నీ ధర్మం. చేతనైతే ఆచరించు. లేదా మానేయ్. అది నీ యిష్టం..."

"చెప్పండి..." దిగులు దిగులుగానే అడిగాడు సుధాకరం.

"మధ్యాహ్నం మన యింటికొచ్చిన అమ్మాయిని చూశావుగదూ!"

"చూచాను."

"ఆమె రూపం గురించి నువ్వు వంకపెట్టవలసినదేమీ లేదనుకుంటాను..."

"లేదు. బాగుంది."

"చదువు సంగతి తెలుసా?"

"బియ్యే పాసైంది"

"గుణం గురించి నేను పూచీ పడుతున్నాను. సరేనా?"

సుధాకరం 'సరే'నని అనలేదు. ముఖ భంగిమద్వారా ఆ భావాన్ని మాత్రం సూచింపగలిగాడు.

"ఇంతకుమించి నువ్వు వాళ్ళ కులం సంగతి అడగొద్దు. ఆస్తీ, అంతస్తూ గురించి తలవొద్దు. అత్తగారింటికి వెళ్తే నువ్వు కూచోడానికి సాదా గాడ్రెజ్ కుర్చీ అయినా లేకపోవచ్చు. పడుకోడానికి అరుగు తప్పితే నులకమంచమైనా వుండకపోవచ్చు. వాళ్ళు కుండల్లో వండుకుని, సత్తు లోటాల్లో నీళ్ళు త్రాగే వాళ్ళు కావచ్చు. వాళ్ళ పూరింట పైకప్పు బలంగా గాలీ వీస్తే కొట్టుకుపోయేది కావచ్చు. సహధర్మిణి విషయంలో ఏ మగవాడైనా కోరుకోదగ్గ మూడు ముఖ్య లక్షణాలూ ఈమెలో వుండడం నీకు ముఖ్యం. ఒకటి ఏ యింటికైనా లక్ష్మిగా వుంటుంది. రెండు తెలివితేటలకు కొదువలేదు. మూడు బుద్ధిమంతురాలు... వింటున్నావా సుధాకరం! పరవాలేదు. ఒకటి రెండు రోజులు బాగా ఆలోచించాకనే నీ నిర్ణయాన్ని తేల్చి చెప్పొచ్చు"

కుంభవర్షం కురిసిన తర్వాత ఏర్పడిన ప్రశాంతతలా పది పదిహేను నిమిషాల వరకు ఆ యిద్దరి మధ్య మౌనం నెలకొంది.

ఆపైన వున్నట్టుండి నారాయణమూర్తిగారే ప్రారంభించారు.

"ఏమిత్రా సుధాకరం! నిన్ను నేనేదో గాడిద గత్తరలో యిరికిస్తున్నానని అనుకోవద్దు. నూటికి నూరుపాళ్ళు నీ కిష్టమైతేనే అంగీకరించు. నచ్చకపోతే మానేయ్. ఎటొచ్చీ నువ్వీ ప్రతిపాదన ఒప్పుకుంటే నీకయినా, నా చేతుల మీదుగా పెళ్ళిచేసే అవకాశం చేకూరుతుంది.

లేకపోతే ఆ ప్రాప్తంకూడా లేకుండా పోతుంది. ఎందుకంటే సుధాకరం- నేనింకొక నెలరోజులు మాత్రం దేశంలో వుంటాను."

ఆపైన, ఆపైన - అన్న ప్రశ్న సుధాకరం బుర్రలో మాత్రమే ప్రతిధ్వనించింది. పెదవులు మాత్రం కదలడానికి మొరాయించాయి.

"అవున్రా బాబూ! పాస్‌పోర్టు వచ్చి పదిరోజులైంది. సీటు రిజర్వు చేయించమని ఒక స్నేహితునికి వ్రాశాను. నెలరోజుల్లో నేను అమెరికా వెళ్తున్నాను."

సుధాకరానికి అర్థమైంది. నాన్నగారు అమెరికన్ అమ్మాయినే కోడలుగా మన్నించగలుగుతున్నారు. ఇక రెండో కోడలుగా వరలక్ష్మి ఆయనకు నచ్చడంలో ఆశ్చర్యమేముంది?

❖ ప్రభవ - నవంబరు, 1978 ❖